

SPONSORSKIE WSPARCIE KONSERWACJI RAFAELIONU W BANGANARTI

W sezonie 2011/2012 w Banganarti, na terenie tzw. Rafaelionu - unikatowej budowli kościelnej z połowy XI wieku, która do połowy XIV wieku była ważnym centrum pielgrzymkowym królestwa Makurii - prowadzone były prace konserwatorskie i rekonstrukcyjne. Było to możliwe dzięki dotacji firmy PKN ORLEN.

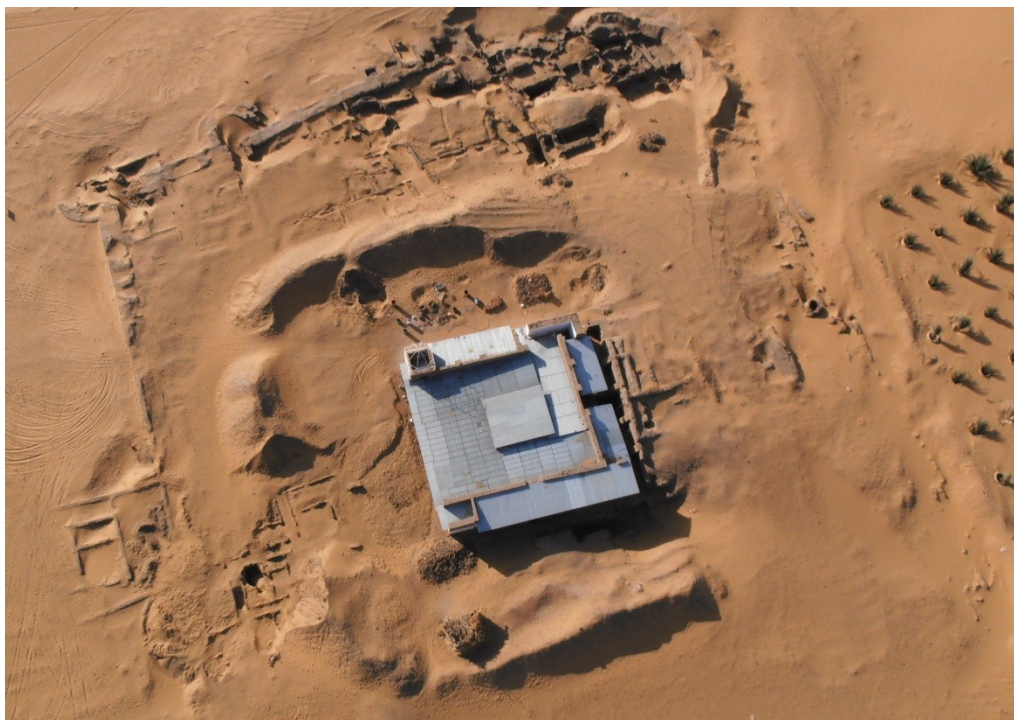

Fig. 1. Zdjęcie lotnicze zadaszonego w ramach konserwacji Rafaelionu w Banganarti. (Fot. Bogdan Żurawski)

Prace polegały na zabezpieczaniu malowideł ściennych przez wstrzykiwanie środków owadobójczych oraz nasączeniu ścian wodnym roztworem boraksu i xireinu. Przy okazji ustabilizowano warstwy podłoża oraz oczyszczono i utrwalano malaturę najważniejszych malowideł. W kaplicy świętych uzdrowicieli Kosmy i Damiana wykonane zostały odkrywki pasowe, które - nie naruszając widniejących na ścianach inskrypcji - odłoniły wcześniejsze malowidła do stanu umożliwiającego identyfikację motywu ikonograficznego. Była to kontynuacja prac trwających od roku 2001.

W sezonie 2011/2012 część wschodnia Rafaelionu, kryjąca unikatowe portrety królewskie, została przywrócona do oryginalnego stanu z połowy XI wieku. Wszystkie inskrypcje pielgrzymie wyryte na rozebranych ścianach i filarach przeniesiono do części zachodniej budowli (symetrycznej do części wschodniej), gdzie zostały wmurowane w odpowiednie ściany i filary.

Fig. 2. Rafaelion w Banganarti, luty 2012. Inskrypcje z rozebranych filarów i ścian działowych w części wschodniej wmurowane w ściany wzniesione specjalnie w tym celu w części zachodniej budowli. (Fot. Bogdan Żurawski)

Elementy dolnego kościoła pod wezwaniem Archaniola Rafała, widoczne w głębokich wykopach we wschodniej części Rafaelionu, zostały zabezpieczone metalowymi balustradami. Główne zabezpieczenie stworzyła jednak odbudowana (ponad posadzkę Rafaelionu) absyda dolnego kościoła.

Fig.3. Rafaelion w Banganarti, luty 2012. Nadbudowana absyda dolnego kościoła zabezpieczająca głęboki wykop, w którym znajdują się zakryte tego kościoła. (Fot. Bogdan Żurawski)

Gros prac sfinansowanych przez PKN ORLEN zrealizowano na zewnątrz budowli. Przede wszystkim odbudowano do wysokości ponad 4,5 m południowo-zachodnią ścianę Rafaelionu. Do tej wysokości podmurowane zostały wszystkie ściany, co stworzyło podstawę do umieszczenia drugiego dachu nad całą budowlą. Dach ten dodatkowo chroniąc wnętrze Rafaelionu przed wpływami warunków

atmosferycznych, zapobiegał będzie nagrzewaniu się malowideł w sezonie letnim. Spowoduje również, iż we wnętrzu Rafaelionu będzie zupełnie ciemno - co jest niezwykle ważne dla ochrony znajdujących się tam malowideł.

Dzięki dotacji PKN ORLEN Rafaelion został pokryty od zewnątrz warstwą tynku, którego receptura została opracowana w wyniku kilkuletnich doświadczeń konserwatorów pracujących w Banganarti. Tynkiem o podobnym składzie pokryto również resztę nieotynkowanych jeszcze ścian wewnątrz budowli.

Fig.4. Rafaelion w Banganarti, luty 2012. Świeżo otynkowane ściany zewnętrzne.
(Fot. Dorota Moryto)

Tym samym dotacja PKN ORLEN przyczyniła się do zabezpieczenia unikatowych malowideł wewnątrz jednej z najważniejszych budowli kościelnych w Dolinie Nilu oraz pomogła chronić ją przed niszczącym warunkami atmosferycznymi.